

تپش در گفت و گو با کارشناسان دلایل ارتکاب جرایم خشن کودکان و نوجوانان را بررسی می کند از خشونت‌های کوچک تا جنایت‌های بزرگ

کرد که اگر دختری به تو اعتماد کرد، حق تعرض به او را نداری. باید راه حلی برای این موضوع پیدا کرد. خشونت موجود در جامعه عامل دیگری است که این استاد دانشگاه معتقد است باعث وقوع جرم‌های سنگین می‌شود. او می‌گوید محتوای خشن و مجرمانه در کشور در دسترس همه قرار دارد و صفحات حوادث روزنامه‌ها، بی‌محبا این امکان را در اختیار همه قرار داده است. درج گزارش قتل‌های پر خشونت و انتشار فیلم سربردن و شکنجه در فضای مجازی باعث شده افراد دارای زمینه‌های روانی و مستعد اقدام به جرم و جنایت کنند.

خشونت به جای فرهنگ

آن‌طور که کارشناسان به تپش توضیح می‌دهند، ریشه بسیاری از جرم‌ها و جنایت‌ها در کودکان، نوجوانان و بزرگسالان را باید در خشونتی جست‌وجو کرد که در جامعه نهادینه شده است. دکتر افسر افشار نادری در گفت‌وگو با تپش هم همان ابتدای بحث انگشت روی همین نکته می‌گذارد و می‌گوید: نباید از کشته شدن کودک توسط کودک دیگر تعجب کنیم وقتی در جامعه شاهد خشونت هستیم. در فضای مجازی نیز کم شاهد خشونت نیستیم و این خشونت‌ها بسیاری پرده در اختیار مردم قرار می‌گیرد و تأثیرات خود را به صورت تجاوز و قتل نشان می‌دهد. شرایط اجتماعی در دانشگاه بسیار ناهنجار بوده و روزی نیست شاهد خشونت و درگیری میان دانشجویان نباشیم. ترویج خشونت چه از طریق فضای مجازی، صفحات حوادث روزنامه‌ها، دعوای خیابانی و همچنین بی‌توجهی برخی خانواده‌ها نسبت به تربیت صحیح کودکان خود طی سال‌ها انجام و تبدیل به یک فرهنگ در میان مردم شده است. برای رفع این معضل مهم باید زمینه‌های قانونی را فراهم کرد که اگرچه زانبر است، اما شدنی است.

می‌کرد، تحت نظارت خانواده‌اش قرار می‌گرفت، امروز شاهد وقوع این فاجعه نبودیم. نقش خانواده در آموزش باید و نباید‌ها به کودکان و نوجوانان بسیار مهم است. در محیط خانواده به نوجوانان باید و نباید‌ها آموزش داده نمی‌شود. متأسفانه دامنه اطلاعات جنسی آن هم به شکل ناقص و به شکل هیجانی به کودکان زیر سن بلوغ کشیده شده که نتیجه‌اش در تجاوز پسر مشهدی به کودک پنج ساله مشهود است. برخی پدر و مادرها هیچ مسؤلیتی نسبت به فرزند یا فرزندانشان خود احساس نمی‌کنند و در نتیجه بچه‌ها از مسیرهای غیر متعارف، اطلاعاتی در حوزه‌های مختلف از جمله جنسی به دست می‌آورند. در حالی که خانواده‌ها می‌توانند با گفتن این که در فضای مجازی، اتفاقات مثبت و منفی در جریان بوده، اما هیچ یک شوخی بردار نیست، فرزندان خود را آگاه کنند.

این جرم‌شناس در ادامه صحبت‌هایش از آسان نبودن مسیر از دواج انتقاد می‌کند و توضیح می‌دهد: در جامعه مدام در مورد حلال و حرام توضیح داده می‌شود که البته درست هم است، اما مشکل اینجاست که به اخلاق زیاد پرداخته نشده است. احکام بر مرقبت از روابط دختر و پسر تأکید دارد و درست هم گفته می‌شود، اما اگر غریزه جنسی اجازه می‌دهد با افراد در مورد حفظ اخلاق صحبت

مجازات بسیار سنگینی در نظر گرفته می‌شود، اما باید بگوییم که تنها اعدام در اینگونه موارد بازدارنده نیست. چون پسر نوجوانی که حالا عنوان قاتل و متجاوز را دارد، یک‌شبه به این مرحله نرسیده و ناهنجاری‌های روانی فراوانی مانند عقده جنسی در وجود این فرد بوده است. عقده جنسی در برخی افراد پیش از سن بلوغ به وجود می‌آید، در سنین بلوغ شدید می‌شود و کسی هم به آن توجه نمی‌کند. انگیزه‌های جنسی همیشه وجود دارد، اما زمانی که در مورد انگیزه‌های جنسی در گروه همسالان صحبت می‌شود و از طرف دیگر، راهی نیز برای رفع این غریزه و نهادی هم وجود ندارد که راهکارهای پذیرش این نیاز را آموزش دهد، افراد در گروه‌های همسال دنبال راهی برای حل این نیاز هستند؛ راه‌حلی که در تلافی با قانون است و منجر به تجاوز و قتل می‌شود.

خانواده، خط مقدم آموزش

حقیقت فرد اعدام را تنها راه چاره‌ساز این نوع جرایم نمی‌داند و اعتقاد دارد بهترین راه حل بازدارندگی از ارتکاب جرم‌های سنگین در سنین زیر ۱۸ سال این است که باید پیش از گذشته به کودکان و نوجوانان توجه کرد.

او می‌گوید: اگر قاتل ستایش که در گروه‌های تلگرامی عضو بود و محتوای خشونت جنسی را تماشا

قتل که توسط زن و مرد بزرگسال رخ دهد به بررسی ریشه‌ای نیاز دارد، اما وقتی کودک یا نوجوانی مرتکب آن گردد، موضوع بسیار پیچیده‌تر می‌شود و به جز ریشه‌یابی باید عوامل روان‌شناختی هم مورد بررسی قرار گیرد.

دکتر آرش حقیقت‌فرد، جرم‌شناس در گفت‌وگو با تپش در مورد علت ارتکاب به قتل در سنین زیر ۱۸ سال می‌گوید: در ۹۹ درصد قتل‌هایی که توسط مرتکبان زیر ۱۸ سال رخ می‌دهد، زمینه بیماری روانی وجود دارد. یکسری از مرتکبان کم‌سن، مبتلا به بیماری‌های حاد روانی مانند شیذوفرنی، پارانویا یا اختلال دو قطبی هستند که موجب ارتکاب آنها به قتل می‌شود. دسته دیگر، افرادی هستند که در آنها زمینه بیماری روانی مانند اختلال سادیسزم وجود دارد، اما به صورت حادثه دیده نمی‌شود. در همین زمینه، تحقیقات مفصلی از سال ۸۵ تا ۹۲ در دانشگاه شهید بهشتی، نیروی انتظامی و انجمن جرم‌شناسی انجام و مشخص شده عامل اساسی موجب ارتکاب قتل توسط مرتکبان زیر ۱۸ سال می‌شود: اول خشونت‌های نهفته؛ یعنی خشونت‌هایی که به آن اهمیت نمی‌دهیم، اما با تحریک همسالان و دوستان به مراحل پیچیده‌تر رسیده و منجر به قتل می‌شود. فرض کنید فردی اقدام به درگیری کرده و همراه دوستانش با افراد دیگر قرار دعوای می‌گذارد. وقتی به این خشونت‌های کوچک اهمیت نمی‌دهیم، جرم‌شناسی نشده و تست‌های لازم گرفته نمی‌شود و کم‌کم دایره آن گسترده می‌شود. در مورد خشونت جنسی نیز همین‌طور است. فرد با مزاحمت‌های کلامی و رفتاری آغاز کرده و به دفعات نیز تکرار می‌شود. کم‌کم احساس می‌کند که می‌تواند دایره آن را گسترده‌تر کند و در نهایت به این نتیجه می‌رسد که می‌تواند به کسی تعرض کند.

عامل دومی که این استاد دانشگاه به آن اشاره می‌کند، فاکتوری به نام «ناکامی در ارزیابی نتیجه» است. در تعریف او این اصطلاح یعنی یک فرد زیر ۱۸ سال، قدرت کمتری برای ارزیابی نتیجه کارش دارد. ممکن است این فرد واقعا به قصد یک ضرب و جرح ساده وارد کارزار درگیری شده باشد، اما در عمل با یک قتل از دعوای خارج شود.

فاکتور سوم از نظر این جرم‌شناس، کسب هویت و احترام است. چیزی که به اعتقاد او برخی نوجوانان نتوانسته‌اند از طریق خانواده، همسالان یا فرهنگ‌های رایج به آن دست پیدا کنند و بنابراین نوجوان، برای دستیابی به آن، دست به اقدامات مجرمانه مانند تجاوز جنسی یا قتل می‌زند.

حقیقت‌فرد درباره مجازات این مجرمان هم می‌گوید: در پرونده‌هایی که علاوه بر قتل، تجاوز نیز رخ می‌دهد، اعدام یک مجازات قانونی است. در هر جامعه‌ای که در نظر بگیریم، برای این نوع جرایم،

